

Studiehandledning

Pedagogiskt ledarskap, 7,5 hp

Vårterminen VT 2023

Innehåll

Kursens syfte	3
Förväntat studieresultat	3
Kursadministration och organisation	3
Lärplattform Athena	3
Kursinnehåll och upplägg	4
Föreläsningar	4
Gruppindelning	4
Gruppuppgift. Instruktion till seminarium I, II och III.	4
Individuell hemskrivning	6
Instruktioner till upplägg av individuell hemskrivning	6
Omslagsrubrik	6
Inledning	6
Sekvens från ett digitalt material	7
Problemformulering (syfte)	7
Redogörelser och tillämpningar/analyser - separera eller hålla samman?	7
Reflektera/Diskutera	8
Avslutande sammanfattning	8
Referenslista	8
Formalia:	8
Inlämning hemskrivning	8
Individuell omtentamen	8
Närvaro	9
Examination	9
Plagiat	9
Betyg	10
Betygskriterier	10
Kurslitteratur	12

Stockholms
universitet

Institutionen för pedagogik och didaktik

2023-02-15

Kursens syfte

Delkursen behandlar pedagogiskt ledarskap, i bemärkelsen ett verksamhetsnära ledarskap inriktat mot lärande, utveckling och förändring i arbetsorganisationer. Därvid behandlas hur ledare kan skapa förutsättningar för lärande och utveckling.

Förväntat studieresultat

Efter genomgången delkurs förväntas studenten kunna:

- redogöra för begreppet pedagogiskt ledarskap,
- beskriva och tillämpa teorier om lärande, utveckling och förändring i arbetsorganisationer,
- problematisera och diskutera hur villkor för lärande och utveckling kan organiseras och ledas samt,
- utforska och analysera pedagogiskt ledarskap som praktik i organisatoriska sammanhang

Kursadministration och organisation

Lärplattform Athena

Lärplattformen Athena används i kursen. Kurssidan på Athena är det enda ställe där du kan ta del av den information och uppgifter som publiceras på sidan under kursens gång.

Kursansvarig:

Susanne Andersson, susanne.andersson@edu.su.se

Kursadministration:

alexandra.algotsson.edu@su.se

Lärare:

Susanne Andersson, kursansvarig

Lena Låstad, [lena.lastad@edu.su.se](mailto:lana.lastad@edu.su.se)

Aron Schoug Öhman, aron.schoug@edu.su.se

Kursinnehåll och upplägg

Föreläsningar

Föreläsningarna pågår i två timmar inklusive en rast. Till varje föreläsning finns angivet avsedd kurslitteratur, se Time Edit.

Gruppindelning

Gruppindelningen genomförs av studenterna på egen hand under fliken Gruppval.

Varje grupp får maximalt bestå av fem personer.

Seminarieledare är Susanne Andersson och Lena Låstad.

Se schemat i Time Edit för tider samt vilka grupper som respektive handledare har.

Gruppuppgift. Instruktion till seminarium I, II och III.

Instruktioner till seminarium I

I kursen genomförs en gruppuppgift och här ska ni analysera en sekvens från ett digitalt material som finns allmänt tillgängligt på nätet. Det kan vara en sekvens från en film men det går även att tänka sig annat material. Ni kan känna er relativt fria att välja ett lämpligt material. Av betydelse är dock att sekvensen skildrar en situation från en arbetsorganisation där det går att urskilja en relation/interaktion mellan ett ledarskap och en medarbetare eller flera medarbetare.

Före seminarium I ska ni ha valt ett lämpligt filmmaterial. Under seminarium I diskuteras materialet i grupp. Materialet behöver även godkännas av seminarieledare. Urvalet av sekvens som analyseras ska kunna analyseras utifrån nedanstående syfte.

Syftet att utifrån ett digitalt material och med stöd av kurslitteraturen analysera pedagogiskt ledarskap som praktik. Fokusera speciellt på följande tre teman och tänk på att kursens övergripande tema är pedagogiskt ledarskap:

*** Analysera vilka maktrelationer som framträder**

Litteratur: Christensen et. al (2014). Makt, beslut och ledarskap: märkbar och obemärkt makt

*** Analysera formerna för ledarskap**

Sveningsson & Alvesson (2010). Ledarskap

*** Analysera villkoren för medarbetarnas lärande**

Litteratur: Andersson & Amundsdotter (2021),

Granberg & Ohlsson (2022). Från lärandets loopar till lärande organisationer

Nilsson, P. (2014). Att utveckla ledarskap för lärande – är det möjligt?

Wallo (2014). Att organisera och leda kompetensförsörjning och lärande

Instruktioner till seminarium II

Vid seminarium II ska ni under den första timmen bearbeta era utkast till den individuella hemtentamen och under den andra timmen arbeta vidare med gruppuppgiften av ert digitala material.

Utkast individuell hemskrivning

Inför seminariet II behöver var och en sammanställa ett skriftligt utkast till den individuella hemskrivningen som både skickas till medlemmarna i er grupp och att utkastet laddas upp på Athena/seminarium II/Grupp X.

Obs! Skriv ditt namn i filnamnet!

I ert skriftliga utkast till hemskrivningen ska ni börja skissa på er hemtentamen. Detta är förstås ett första utkast. Sträva efter att redogöra för problemområde (syfte) samt ett tänkt upplägg där ni redovisar vilka teorier ni tänkt tillämpa i er analys. Se även nedan vad ni kan tänka på att ert utkast ska innehålla.

Bearbetning i grupp av era individuella hemskrivningar

Bearbetningen av era utkast till individuella hemtentamina sker i era grupper. Inför seminariet bör ni ha läst varandras utkast till hemtentamen. Ni ska också förbereda en diskussion av dessa texter i den grupp som ni tillhör.

När ni kommenterar varandras utkast kan följande frågeställningar vara vägledande:

- a) Väcker den inledning som presenteras intresse?
- b) Är det material som ska användas som underlag för analys tydligt presenterat?
- c) Finns det en definition av pedagogiskt ledarskap presenterad? Kan den utvecklas i relation till det som ska analyseras? I så fall hur?
- d) Framstår problemformulering/syfte som tydligt i den text du läst?
- e) Tycks syfte, material och definition av pedagogiskt ledarskap hänga ihop? Hur kan det utvecklas?
- f) Är de teorier som presenteras tydligt kopplade till det material som ska analyseras? Om inte: formulera några frågor till skribenten och ge gärna tips på teorier som kan vara användbara?
- g) Finns det något särskilt intressant att lyfta fram i det utkast du läst?
- h) Finns det något i texten som är oklart och som behöver utvecklas? Ge tips på hur?

OBS! Skriv ner dina anteckningar till respektive text utifrån frågorna och ta med till seminariet. Dela med er av era skriftliga kommentarer till varandra.

Fortsatt arbete med gruppuppgiften analys av filmsekvens

Under den andra timmen vid seminarium II fortsätter ni arbetet med gruppuppgiften genom att fördjupa er analys av filmklippet samt att ni förbereder gruppens muntliga presentation.

Instruktioner till seminarium III

Vid seminarium III ska ni i grupp redovisa ert grupparbete. Gruppuppgiften redovisas endast muntligt.

Betyg godkänt/komplettering/underkänt.

Mer detaljerade instruktioner kring hur redovisningarna ska genomföras publiceras på Athena i god tid innan seminariet.

Individuell hemskrivning

Inlämning av den individuella hemskrivningen görs senast den 21 april 23:59 på Athena.

I kursen ingår att genomföra en skriftlig individuell hemskrivning. Instruktionerna finns nedan.

I den individuella hemskrivningen ska du sammanställa en text där du visar att du kan tillämpa kurslitteraturen på ett empiriskt material. Det empiriska material kan vara detsamma som ni använde i gruppuppgiften, det vill säga en sekvens från ett digitalt material som går att analysera utifrån pedagogiskt ledarskap som praktik. Ni kan även ha samma fokus som i gruppuppgiften. Det som dock skiljer denna uppgift från gruppuppgiften är att hemskrivningen ska genomföras individuellt. I nedanstående punkter redovisas ett antal delar som behöver finnas med i din hemskrivning.

Observera att ett av betygskriterierna är att kunna redogöra för begreppet pedagogiskt ledarskap, vilket därför bör finnas med som en del i den individuella hemskrivningen.

Instruktioner till upplägg av individuell hemskrivning

Din hemskrivning (paper) bör innehålla ett antal rubriker vars innehåll beskrivs nedan:

Omslagsrubrik

Ge ditt paper en huvudrubrik på ett försättsblad. Denna bör fånga textens huvudtema. Du behöver också använda dig av underrubriker som klargör arbetets struktur och olika teman eller avsnitt.

Inledning

En inledning är en viktig del av ett paper, och det första som en läsare ser. Under denna rubrik bör du kort nämna vad ditt paper handlar om, utan att utveckla detta närmare. Inledningen bör väcka intresse för fortsatt läsning. **Här kan du även presentera din definition av pedagogiskt ledarskap.**

Sekvens från ett digitalt material

Efter inledningen ska texten innehålla en kort sammanfattning (max en halv sida) av det material som kommer att analyseras som är kopplat till pedagogiskt ledarskap. Denna del syftar framförallt till att ge en bild av själva sammanhanget som analyseras.

Problemformulering (syfte)

I problemformuleringen talar du om vad det är du ska undersöka genom att formulera ett syfte med texten samt några frågor med koppling till filmsekvensen, som du särskilt vill fördjupa dig kring och diskutera. Du ska avslutningsvis i ditt paper återknyta till dina inledande frågor och sammanfatta hur dessa har besvarats.

Redogörelser och tillämpningar/analyser - separera eller hålla samman?

Du behöver tänka på att både:

- redogöra för de teorier, grundläggande begrepp, resonemang osv. som du använder dig av i ditt paper och att
- tillämpa teorierna dvs. analysera filmsekvensen med hjälp av de grundläggande begreppen och teoretiska resonemang ur kurslitteraturen som du redogjort för.

Redogörelser för olika teoretiska resonemang och begrepp behöver inte nödvändigtvis separeras från analysen under olika rubriker. En möjlighet är att teori och analys ryms under samma avsnittsrubrik. Åtskillnaden mellan refererad teori och redogörelse, å ena sidan, och analys, å den andra, får i så fall göras inne i texten på ett för läsaren begripligt sätt.

En annan möjlighet är att först i ett särskilt avsnitt sammanfatta och redogöra för de teorier och begrepp som du avser att använda dig av, och därefter i ett annat avsnitt med en ny rubrik tillämpa dessa för analys av det egna praktiska exemplet (filmsekvensen). Av stor betydelse är då att du försäkrar dig om att samtliga de teorier och begrepp som du inledningsvis presenterar, även återfinns i din analys.

Inget av dessa båda sätt att strukturera sin text är att betrakta som bättre än det andra. Det handlar enbart om vilket förhållningssätt till skrivandet som känns mest tilltalande för dig som skribent. En del finner det lättare att hålla isär teoretiska referat och analyser, medan andra tycker att förbindelsen mellan teori och analys blir tydligare och mer lätthanterlig i ett samlat avsnitt, och att texten därigenom blir mer läsbar.

Vilket sätt du än väljer så måste du dock tänka på att språkligt skilja på vad som är referat av teoretiska resonemang, och vad som är dina egna slutsatser och analytiska påståenden (se kompendiet Akademiskt skrivande).

Reflektera/Diskutera

Diskussionen utgör en viktig och central del i texten. Det är här som du diskuterar och reflekterar kring problemformulering (syfte) och analyser och på så sätt binder ihop din text. Denna del av ditt paper är därför avancerad. Samtidigt som den är friare och mer öppen till sin karaktär ska olika trådar samlas ihop och diskuteras i förhållande till varandra och därmed synliggöra vad du med hjälp av dina analyser har kommit fram till och vilka slutsatser du samlat drar.

Det är också här som du tydligt ska besvara dina frågeställningar samt förhålla dig till examinationsuppgiftens förväntade studieresultat (se Studiehandleddningen, sid 3).

Avslutande sammanfattning

Det förhöjer arbetet om du avslutningsvis även säger något om dina huvudpoänger, och vad du tycker är det viktigaste som du kommit fram till i ditt paper.

Referenslista

I slutet av arbetet ska det finnas en referenslista där du anger samtliga skriftliga källor du hänvisar till i texten. Referenser bör göras enligt ett vedertaget system för referenser (se kompendiet Akademiskt skrivande).

Formalia:

Sidhuvud: Ange fullständigt namn

Omfång: 5 A4 (exklusive försättsblad och referenslista)

Typsnitt: Times New Roman, enkelt radavstånd

Inlämning hemskrivning

Tentamen ska lämnas in på Athena senast den 21 april 23:59.

För studenter med intyg om att de har rätt till förlängd skrivtid medges senare inlämning.

Denna inlämning sker i en speciell mapp märkt "Särskild överenskommelse".

Datum för inlämning enligt särskild överenskommelse är den 23 april, 23:59

Individuell omtentamen

Den individuella omtentamen ska lämnas in senast den 16 maj, 23:59.

Närvaro

Vid de tre seminarierna är det obligatorisk närvaro. Komplettering på grund av frånvaro diskuteras med kursansvarig.

Examination

Delkursen examineras dels genom en genomförd gruppuppgift och dels genom en individuell hemskrivning. Betyg på delkursen baseras på den individuella hemskrivningen.

För att erhålla godkänt betyg av gruppuppgiften krävs aktivt deltagande under grupparbetet samt en muntlig presentation av gruppuppgiften.

Plagiat

Att kopiera eller skriva av ett kortare eller längre avsnitt och ange sig själv som författare till texten är förbjudet. Det betraktas som plagiat.

Ett exempel på plagiat är att ordagrant eller nästan ordagrant skriva av en text (detta innefattar även delar av en text och enskilda meningar) utan att ange varifrån detta kommer. Plagiat kan även anses vara fallet om du använder andras text så att du får den att framstå som din egen. Andras text kan exempelvis utgöras av kurslitteratur och/eller texter du funnit på nätet, eller en studiekamrats text eller hemtentamen.

Plagiat betraktas som ett grundläggande brott, inte enbart mot en etablerad forskningsetisk kod, utan även mot ett allmänt förhållningssätt vad gäller egna och andras texter. Plagiat är otillåtet fusk och blir alltid föremål för ett disciplinärende, som kan leda till avstängning. I samband med bedömningen använder vi ett plagiatprogram för att spåra eventuella plagiat.

Institutionen för pedagogik och didaktik följer Stockholms universitets riktlinjer vid misstänkt fusk i samband med examination. Läs mer om regler, förfaranden och konsekvenser i samband med disciplinärenden på www.su.se/regelboken.

Betyg

På gruppexaminationerna ges betyget godkänd alternativt komplettering. Om studenten inte deltar i gruppuppgiften blir studenten underkänd.

På den individuella examinationen ges betyg A-F. F och Fx är underkända betyg. Vid Fx erbjuds ett kompletteringsstillfälle inom två veckor efter att kompletteringsuppgift har meddelats av examinator för att nå upp till betyget E.

Betygskriterier

A

Studenten presenterar en situation som analyseras utifrån tydliga frågeställningar med utgångspunkt i pedagogiskt ledarskap.

I analysen redogörs för aktuella teoretiska begrepp och begreppsrelationer på ett självständigt, gediget och korrekt sätt vilket görs med hänvisningar till teorier och definitioner som behandlas i kurslitteraturen. Problemanalysen genomförs på ett stringent, självständigt reflekterande och argumenterande sätt där valda teorier och begrepp används som verktyg som ger en fördjupad förståelse av de frågeställningar och företeelser som behandlas.

B

Studenten presenterar en situation som analyseras utifrån tydliga frågeställningar med utgångspunkt i pedagogiskt ledarskap.

I analysen redogörs för aktuella teoretiska begrepp och begreppsrelationer vilket görs med hänvisningar till teorier och definitioner som behandlas i kurslitteraturen, på ett korrekt och relevant sätt. Problemanalysen genomförs på ett självständigt reflekterande och argumenterande sätt där valda teorier och begrepp används som analysverktyg som ger förståelse av de frågeställningar och företeelser som behandlas.

C

Studenten presenterar en situation som analyseras utifrån tydliga frågeställningar med utgångspunkt i pedagogiskt ledarskap.

I analysen redogörs för aktuella teoretiska begrepp och begreppsrelationer, med hänvisningar till teorier och definitioner som behandlas i kurslitteraturen, på ett i stort sätt korrekt och relevant sätt. Problemanalysen genomförs på ett reflekterande och argumenterande sätt. Dessutom redovisas konsekvenser av analysen och praktiska lösningsförslag diskuteras.

D

Studenten presenterar en situation som analyseras utifrån tydliga frågeställningar med utgångspunkt i pedagogiskt ledarskap. Studenten redogör för begrepp och begreppsrelationer.

Analys och diskussioner finns och är i stort sett korrekta. Den studerande ger exempel på ett reflekterande förhållningssätt.

E

Studenten presenterar en situation som analyseras utifrån tydliga frågeställningar med utgångspunkt i pedagogiskt ledarskap. Studenten redogör för begrepp och begreppsrelationer även om hänvisningar till teorier eller definitioner uppvisar vissa brister. Analyser och diskussioner finns men framstår i olika avseenden som fragmentariska och icke argumenterande. Den studerande uppvisar försök till reflekterande förhållningssätt. Texten är, trots bristerna, så tydlig och klar att det är möjligt att följa resonemang och värdera arbetet i relation till betygskriterierna.

Fx

Texten är underkänd och något mer arbete krävs. Ett kompletteringstillfälle erbjuds inom en vecka efter att kompletteringsuppgift har meddelats av examinator.

F

Texten är underkänd och mycket mer arbete krävs. Texten har sådana brister att den inte går att värdera i relation till betygskriterierna. Omexamination fordras vilket innebär en ombearbetning av examinationsuppgiften i sin helhet.

Kurslitteratur

Obligatorisk litteratur:

Andersson, S. & Amundsdotter, E. (2021). Aktionsorienterad genusforskning för en genusmedveten akademi. Tidskriften för genusvetenskap. Nr 42. (1):36-54.

Christensen, S., Daugaard Jensen, P. E. & Lindkvist, L. (2014). *Makt, beslut och ledarskap: märkbar och obemärkt makt*. Lund: Studentlitteratur.

Granberg, O. & Ohlsson, J. (2022). *Från lärandets loopar till lärande organisationer*. Upplaga 5. Lund: Studentlitteratur.

Nilsson, P. (2014). Att utveckla ledarskap för lärande – är det möjligt? I Kock, H. (red.) *Lärande i arbetslivet utmaningar och möjligheter. En vänbok till Per-Erik Ellström*. Linköping: Linköpings universitet. Sidorna: 228-247.
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:749554/FULLTEXT01.pdf>

Sveningsson, S. & Alvesson, M. (2010). *Ledarskap*. Stockholm: Liber.

Wallo, A. (2014). Att organisera och leda kompetensförsörjning och lärande. I Kock, H. (red.) *Lärande i arbetslivet utmaningar och möjligheter. En vänbok till Per-Erik Ellström*. Linköping: Linköpings universitet. Sidorna: 310–331.
<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:749554/FULLTEXT01.pdf>

Referenslitteratur:

Booyesen, L. (2014). The Development of Inclusive Leadership Practice and Processes. In Ferdman, B. M. & Deane, B. R. *Diversity at Work: The Practice of Inclusion*, San Francisco: John Wiley Sons. Finns som PDF på Athena.

Granberg, O & Ohlsson, J. (red.) (2016). *Kollektivt lärande. I arbetslivet*. Lund: Studentlitteratur.

Diversity management that works. (2019) An evidence-based view
https://www.cipd.co.uk/Images/7926-diversity-and-inclusion-report-revised_tcm18-65334.pdf